ELSÄKERHETSVERKET

Dnr 26EV1276

Konsekvensutredning

Införandet av nya bestämmelser i ELSÄK-FS 2016:2 för krisförfaranden till följd av en krissituation på den inre marknaden

2026-10-23

Sammanfattning

Det harmoniserade ATEX-direktivet[1] omfattar utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar. De delar av ATEX-direktivet som rör elektrisk utrustning införlivas i svensk rätt genom elsäkerhetslagen[2], elsäkerhetsförordningen[3] och Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS (2016:2) om elektrisk utrustning och elektriska skyddssystem avsedda för användning i potentiellt explosiva atmosfärer (nedan även kallad ELSÄK-FS 2016:2).

Elsäkerhetsverket föreslår nu ändring av föreskrifterna.

Föreslagen ändring utgör en del av den svenska införlivandet av EU:s lagstiftningspaket för Internal Market Emergency and Resilience Act (IMERA), och de ändringar som gjorts i olika produkträttsakter med anledning av direktivet (EU) 2024/2749 (nedan kallat ändringsdirektivet).

Ändringen avser införandet av nya bestämmelser i ELSÄK-FS 2016:2 för krisförfaranden för bedömning av överensstämmelse och presumtion om överensstämmelse till följd av en eventuell krissituation på den inre marknaden.

Förslaget innebär tillämpningen av de särskilda undantagsvisa krisförfarandena, som begränsas till situationer när vissa uppräknade förutsättningar råder. De föreslagna förändringarna möjliggör undantag från förfaranden för bedömning av överensstämmelse som kräver obligatoriskt deltagande av ett anmält organ. Undantaget ger Sverige en möjlighet att godkänna utsläppande av en specifik produkt på marknaden eller användning för tillverkarens egna ändamål inom Sveriges territorium. För att ett sådant godkännande ska ges krävs att den aktuella utrustningen har betecknats som en krisnödvändig vara och att EU-kommissionen har antagit en genomförandeakt som aktiverar krisläget. Avseende elektrisk utrustning och elektriska skyddssystem som är avsedda att användas i potentiellt explosiv atmosfär kan ett sådant godkännande ges av Elsäkerhetsverket.

Produkter för vilka ett godkännande har beviljats igenom de särskilda undantagsvisa krisförfarandena får inte vara försedda med CE-märkning.

Ändringarna i föreskrifterna bedöms kunna träda i kraft den 15 januari 2027.

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/34/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar (ATEX).
[2] Elsäkerhetslag (2016:732)
[3] Elsäkerhetsförordning (2017:218)

Innehåll

Konsekvensutredning **1**
Införandet av nya bestämmelser i ELSÄK-FS 2016:2 för krisförfaranden till följd av en krissituation på den inre marknaden 1

Sammanfattning **2**

1 Inledning **5**
1.1 Bakgrund 5
1.2 Allmänt om ELSÄK-FS 2016:2 6
1.3 Konsekvensutredningens omfattning 6

2 Allmänt **8**
2.1 Beskrivning av problemet och förslag på lösningar 8
2.2 Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd 9
2.2.1 Alternativ: införlivande av ändringsdirektivet 9
2.2.2 Alternativ: ingen åtgärd 10
2.2.3 Alternativ: avreglering 10
2.2.4 Alternativa lösningar 10
2.3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen 11
2.3.1 Ekonomiska aktörer 11
2.3.2 Köpare av ATEX-produkter 11
2.3.3 Anmälda organ 11
2.3.4 Myndigheter 11
2.3.5 Andra enskilda 11
2.3.6 Norden 11
2.3.7 Miljö och klimat 11
2.3.8 Kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö 12
2.3.9 Social hållbarhet 12
2.3.10 Konsultation i frågor som rör det samiska folket 12
2.4 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på 12

3 Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen **13**
3.1 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen 13
3.1.1 Anmälningsplikt – tekniska föreskrifter 13
3.1.2 Anmälningsplikt enligt tjänstedirektivet 14
3.1.3 Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen 14
3.1.4 Regeringens medgivande 14

3.2 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser 14

4 Effekter för kommuner och regioner 16

5 Företag 17
5.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma inom samt storleken på företagen .. 17
5.1.1 Berörda företag 17
5.1.2 Så här berörs företagen av regleringen 17
5.2 Beskrivning av tidsåtgång och kostnader med anledning av regleringen 18
5.3 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen 18
5.4 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen 19
5.5 Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning 19
5.6 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas. 19

6 Samråd 20
6.1 Samråd inför föreslagna författningsändringar 20

7 Ikraftträdande 21

8 Kontaktpersoner 22

1 Inledning

Inför att en förvaltningsmyndighet ska besluta om föreskrifter eller allmänna råd ska en konsekvensutredning tas fram och dokumenteras. Denna konsekvensutredning innehåller beskrivningar och svar enligt kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar, men innehåller också andra överväganden utifrån vad som regleras i exempelvis förordningen (2007:1121) med instruktion för Elsäkerhetsverket.

1.1 Bakgrund

Flera produkträttsakter har ändrats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2747[4], den så kallade Internal Market Emergency and Resilience Act (IMERA), vilket är ett ramverk för hur EU och medlemsstaterna ska hantera krissituationer som påverkar den inre marknaden. Syftet är att säkerställa att varor, tjänster och personer kan fortsätta röra sig fritt, samt att leveranskedjor fungerar även under en kris. IMERA-förordningen samt anslutande EU-rättsakter började tillämpas den 29 maj 2026.

I ett krisläge ska särskilda krisförfaranden för krisnödvändiga varor kunna aktiveras med stöd av bestämmelser i IMERA-förordningen och den relevanta rättsakten (i detta fall ATEX-direktivet) för att säkra leveranskedjor av kritiska produkter.

En förutsättning för ett särskilt krisförfarande är att krisläget har aktiverats, att den aktuella utrustningen betecknats som en krisnödvändig vara och att kommissionen har antagit en genomförandetakt som aktiverar krisförfarandet.

Genom Artikel 7 i ändringsdirektivet införs nya regler i ATEX-direktivet vilket inkluderar:

- Prioritering av bedömningen av överensstämmelse av produkter som betecknas som krisnödvändiga varor,
- Undantag från förfaranden för bedömning av överensstämmelse som kräver obligatoriskt deltagande av ett anmält organ,
- Presumtion om överensstämmelse på grundval av standarder och gemensamma specifikationer, och

[4] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/2747 av den 9 oktober 2024 om inrättande av en ram med åtgärder relaterade till krissituationer på den inre marknaden och till resiliensen på den inre marknaden och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2679/98 (förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden)

- Prioritering av marknadskontroll och ömsesidigt bistånd mellan myndigheter.

1.2 Allmänt om ELSÄK-FS 2016:2

Det harmoniserade ATEX-direktivet omfattar utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar. De delar av ATEX-direktivet som rör elektrisk utrustning införlivas i svensk rätt genom elsäkerhetslagen, elsäkerhetsförordningen och Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2016:2) om elektrisk utrustning och elektriska skyddssystem avsedda för användning i potentiellt explosiva atmosfärer.

ELSÄK-FS 2016:2 omfattar även komponenter som är avsedda att installeras i sådana utrustningar eller skyddssystem och viss utrustning som är avsedd att användas utanför explosionsfarlig miljö men som krävs för, eller bidrar till, att utrustningarna och skyddssystemen ska kunna fungera på ett säkert sätt med hänsyn till explosionsrisker.

Föreskrifterna innehåller bestämmelser om:

- tillhandahållande på marknaden och övergripande säkerhetskrav,
- produktens överensstämmelse med grundläggande hälso- och säkerhetskraven
- de ekonomiska aktörernas skyldigheter

ATEX-utrustning är uppdelad i olika grupper och kategorier beroende på vad de ska användas till. Elsäkerhetsverkets föreskrifter har regler för att bestämma vilken grupptillhörighet och kategori utrustningen har.

För vissa kategorier av utrustningar ställs krav på att de ska ha kontrollerats av ett *anmält organ*. Det anmälda organet ska ge ett tekniskt underlag som innehåller ett typkontrollintyg.

Anmälda organ (*Notified Bodies* på engelska) är oberoende organisationer som kontrollerar att tillverkare av produkter säkerställer att produkterna uppfyller EU:s regler. Det sker genom provning, kontroll och certifiering.

1.3 Konsekvensutredningens omfattning

Med anledning ändringsdirektivet behöver följdändring göras i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2016:2 om elektrisk utrustning och elektriska skyddssystem avsedda för användning i potentiellt explosiva atmosfärer.

Följdändringarna avser Artikel 38 a och 38 c p 5-7 i ändringsdirektivet och innebär att undantagsbestämmelser genomförs avseende:

- Tillämpning av krisförfaranden,
- Undantag från förfaranden för bedömning av överensstämmelse som kräver obligatoriskt deltagande av ett anmält organ,
- Tillverkarens ansvar, och
- Märkning.

I samband med de föreslagna ändringarna uppdateras också hänvisningar till lagar, förordningar, direktiv och myndighetsföreskrifter så att dessa är aktuella. Därtill har definitioner i 1 kap 2 § ställts upp i alfabetisk ordning.

De föreskrifter som omfattas av denna konsekvensutredning är; Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS (2016:2) om elektrisk utrustning och elektriska skyddssystem avsedda för användning i potentiellt explosiva atmosfärer.

2 Allmänt

2.1 Beskrivning av problemet och förslag på lösningar

När en produkt ska släppas ut på EU:s inre marknad ansvarar tillverkaren för att den uppfyller gällande krav. För viss elektrisk utrustning och elektriska skyddssystem som är avsedda att användas i potentiellt explosiv atmosfär ställer ATEX-direktivet krav på att tillverkaren anlitar en oberoende tredje part, ett anmält organ, vid förfarandet för bedömning av överensstämmelse.

Genom EU:s lagstiftningspaket för Internal Market Emergency and Resilience Act (IMERA), och de ändringar som gjorts i olika produkträttsakter genom ändringsdirektivet införs nya bestämmelser för krisförfaranden för bedömning av överensstämmelse och presumtion om överensstämmelse till följd av en krissituation på den inre marknaden.

Ändringarna av ATEX-direktivet måste införlivas i svensk rätt. Införlivande krävs för att kunna tillämpa krisförfaranden vid en krissituation på den svenska marknaden. Direktivet måste införlivas så att dess syfte uppnås i hela EU.

Införlivande av ändringsdirektivets regler sker genom:

1. Den direkt tillämpliga IMERA-förordningen,
2. Förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn, ändrad genom SFS 2026:1496,
3. De ändringar av ELSÄK-FS 2016:2 som nu föreslås,
4. STAFS 2022:7 - Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls föreskrifter om organ som utför bedömning av överensstämmelse och som ska bli anmält och utsett, och
5. En sådan genomförandeakt som Kommissionen antar vid ett krisförfarande enligt ATEX-direktivets artikel 38a p 4.

De ändringar av ELSÄK-FS 2016:2 som nu föreslås syftar till att införliva vissa bestämmelser i artikel 7 i ändringsdirektivet som avser ändringar i ATEX-direktivet;

- Införande av definitioner av begreppen *krisnödvändiga varor* och *krisläge för den inre marknaden*.

- Begränsning av tillämpningen av de särskilda krisförfaranden som införs till situationer då de förutsättningar som räknas upp i artikeln är aktuella (Artikel 38a i ATEX-direktivet)

- Att tillverkaren ska, på eget ansvar, intyga att den berörda produkten uppfyller alla tillämpliga grundläggande hälso- och säkerhetskrav och ansvara för att alla förfaranden för bedömning av överensstämmelse fullgörs. (Artikel 38c 5 p i ATEX-direktivet)

- Att varje godkännande som utfärdas ska ange de villkor och krav enligt vilka produkten får släppas ut på marknaden eller användas för tillverkarens egna ändamål. (Artikel 38c 6 p i ATEX-direktivet)

- Att produkter för vilka ett godkännande har beviljats i enlighet med punkt 1 i denna artikel inte får vara försedda med CE-märkning och att artikel 5 inte ska tillämpas. (Artikel 38c 7 p i ATEX-direktivet)

2.2 Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Det huvudsakliga syftet med de ändringar som föreslås är att införliva EU-direktiv i nationell rätt. Sverige är, genom sitt EU-medlemskap, skyldiga att införliva direktiv i den nationella lagstiftningen.

Det är upp till varje medlemsstat att välja hur man införlivar EU-direktiv i sin nationella rätt så länge det avsedda resultatet uppnås. Utformningen av föreskrifterna genom undantagsbestämmelser i det nya kapitlet 6 och den nya bilaga 11 håller sig inom ramarna för ändringsdirektivet. Inga ytterligare krav har lagts till utöver vad direktivet kräver.

2.2.1 Alternativ: införlivande av ändringsdirektivet

Elsäkerhetsverket behöver ge ut föreskrifter som införlivar ändringsdirektivets artikel 7 i svensk rätt.

Ändringsdirektivet innehåller bestämmelser om att godkänna krisnödvändiga varor. Den ekonomiska aktör som vill släppa ut en sådan vara på marknaden kan ansöka hos en marknadskontrollmyndighet om ett godkännande.

För att uppnå en snabb, effektiv och rättssäker handläggning behöver ansökningarna innehålla vissa uppgifter. Kraven på innehåll i ansökan behöver således vara föreskrivna. Ändringsdirektivet behöver därför kompletteras med nationella bestämmelser om ansökan.

2.2.2 Alternativ: ingen åtgärd

Om inga ändringar görs i föreskrifterna innebär det att Sverige bryter mot sin skyldighet att införliva bestämmelserna i EU-direktivet i nationell lagstiftning, vilket medför risk för sanktioner mot Sverige genom ett överträdelseförfarande.

2.2.3 Alternativ: avreglering

Alternativet är inte tillgängligt i aktuell situation.

2.2.4 Alternativa lösningar

Elsäkerhetsverket har övervägt att ge ut en separat författning med undantagsföreskrifter för krisförfaranden för bedömning av överensstämmelse och presumtion om överensstämmelse till följd av en krissituation på den inre marknaden.

Elsäkerhetsverket har två andra författningar som införlivar harmoniserade produktlagstiftning och som omfattas av ändringsdirektivet:

- ELSÄK-FS 2016:1 som genomför Lågspänningsdirektivet[5], och
- ELSÄK-FS 2016:3 som genomför EMC-direktivet[6]

Elsäkerhetsverket har gjort bedömningen att ändringsdirektivet, avseende Lågspänningsdirektivet (Artikel 8) och EMC-direktivet (Artikel 5), införlivas i svensk rätt genom

1. Den direkt tillämpliga IMERA-förordningen,
2. Förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn, ändrad genom SFS 2026:1496,
3. En sådan genomförandeakt som Kommissionen antar vid ett krisförfarande enligt Lågspänningsdirektivet eller EMC-direktivet.

Det föreligger, enligt Elsäkerhetsverkets bedömning, inget behov av förändringar av ELSÄK-FS 2016:1 eller ELSÄK-FS 2016:3.

Elsäkerhetsverket föreslår därför att ändringsdirektivets bestämmelser införlivas direkt i ELSÄK-FS 2016:2 genom ett nytt undantagskapitel och en ny bilaga. Detta regleringsalternativ följer ATEX-direktivets gällande lydelse och strukturen i de föreskrifter som ändras.

---

[5] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/35/EU. av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av elektrisk utrustning.
[6] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/30/EU. av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

I övrigt har Elsäkerhetsverket inte identifierat några alternativa lösningar för att uppnå den avsedda effekten.

2.3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

2.3.1 Ekonomiska aktörer

De som berörs av regleringen är ekonomiska aktörer (tillverkare och deras representanter, importörer och distributörer) som tillhandahåller elektrisk utrustning för explosionsfarlig omgivning inom landet. Vidare berörs även tillverkare av ATEX-komponenter, ATEX-skyddssystem, tillverkare av utrustningar sammansatta av elektrisk och icke elektrisk utrustning.

2.3.2 Köpare av ATEX-produkter

Företag som köper och använder utrustningar berörs indirekt av den föreslagna regleringen eftersom de måste ha kännedom om regelverket för hur marknadens produkter överensstämmer med harmoniserad unionslagstiftning under tillämpning av ett krisförfarande.

2.3.3 Anmälda organ

Anmälda organ som utför bedömning om överensstämmelse påverkas indirekt genom att ändrade beteenden i tillverkarleden vid ett krisförfarande. Det är dock möjligt att fortsatt anlita anmälda organ för bedömning av överensstämmelse även under ett krisförfarande.

2.3.4 Myndigheter

Berörda myndigheter är Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket.

2.3.5 Andra enskilda

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon påverkan på andra enskilda i form av konsumenter, arbetstagare eller elyrkespersoner.

2.3.6 Norden

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon påverkan på det nordiska samarbetet inom elsäkerhetsområdet inom Nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor (NSS).

2.3.7 Miljö och klimat

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon påverkan på miljö och klimat.

2.3.8 Kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon påverkan på kulturmiljön, arkitektur och gestaltad livsmiljö.

2.3.9 Social hållbarhet

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon påverkan på den sociala hållbarheten avseende personer med nedsatt funktionsförmåga, barn och unga, äldre, integration, boendesegregation, jämställdhet samt folkhälsa.

2.3.10 Konsultation i frågor som rör det samiska folket

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon särskild betydelse för samerna och konsultation har därför inte genomförts.

2.4 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Befintligt bemyndigande att meddela föreskrifter om undantagföreskrifter enligt 35 § elsäkerhetsförordning (2017:218). Vad gäller uppdateringar av hänvisningar till lagar, förordningar, direktiv och myndighetsföreskrifter finns bemyndigande i 33 § samma förordning.

Genom 8 b § förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn ges marknadskontrollmyndigheter bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om villkor och krav för att godkänna utsläppande på marknaden, ibruktagande eller användning för tillverkarens egna ändamål inom svenskt territorium av sådana krisnödvändiga varor som anges i en genomförandeakt som kommissionen antagit enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2747, trots att ett anmält organ inte har deltagit i ett förfarande för bedömning av överensstämmelse.

3 Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Eftersom bestämmelsen blir aktuell först när ett krisläge har aktiverats är inte bestämmelsen tillämplig i dagsläget. Det är därför svårt att avgöra vilka konkreta konsekvenser som förslaget kan få. Bestämmelsen kommer, med stor sannolikhet, inte heller omfatta alla tillverkare och ekonomiska aktörer samtidigt. I stället omfattas endast tillverkare och ekonomiska aktörer som tillhandahåller varor som pekas ut av den genomförandeakt som aktiverar krisläget. Förslagets påverkan på kostnader och intäkter kommer därför vara beroende av vilka varor som bedöms vara krisnödvändiga. Ett undantagsvis krisförfarande kan medföra ökade administrativa kostnader och höjd arbetsbelastning under krisperioden. Det kan också uppstå ökade kostnader för åtgärder som ska vidtas när krisläget för den inre marknaden upphör att gälla eller avaktiveras med avseende på de produkter som har släppts ut på marknaden eller används för tillverkarens egna ändamål.

Elsäkerhetsverket påverkas genom ökade administrativa kostnader och arbetsbelastning för att godkänna utsläppande av produkter och ange de villkor och krav enligt vilka produkt får släppas ut på marknaden. Regleringen medför också behov av skyndsam kompetensutveckling inom för en specifik produktkategori för att kunna administrera sådana beslut. Detta utökade ansvar följer av de redan införda särskilda undantagsvisa krisförfarandena och är inte ett ökat krav genom de ändringar som nu föreslås.

3.1 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

De ändringar som Elsäkerhetsverket föreslår är i linje med bestämmelserna i ändringsdirektivet och föreslås till följd av att direktivet behöver införlivas i svensk rätt. Förslaget varken understiger eller överstiger direktivets krav. Föreslagen bestämmelse bedöms överensstämma med Sveriges skyldigheter med anledning av medlemskapet i EU. Bestämmelserna innebär inte någon begränsning för den fria rörligheten inom EU och bedöms även i övrigt vara förenliga med EU-rättsliga principer.

3.1.1 Anmälningsplikt – tekniska föreskrifter

Föreslagna ändringsföreskrifter innebär inte sådana tekniska föreskrifter som ska anmälas till EU-kommissionen enligt Europaparlamentets och

rådets direktiv 2015/1535/EU[7] eftersom den avser bland annat förenklade procedurer för att bedöma överensstämmelse med tekniska krav, så att varor av strategisk betydelse snabbare ska kunna släppas ut på marknaden och finnas tillgängliga vid en krissituation, inte tvingande tekniska specifikationer av en vara.

Författningen som ändras innehåller visserligen sådana tekniska regler som avses i 2 § förordningen (1994:2029) om tekniska regler. Förslaget innebär dock enbart att föreskrifter meddelas för att genomföra ändringar i ATEX-direktivet. Elsäkerhetsverket bedömer därför att förslaget inte behöver anmälas enligt förordningen om tekniska regler.

3.1.2 Anmälningsplikt enligt tjänstedirektivet

Författningsförslaget reglerar inte tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet. Elsäkerhetsverket gör därför bedömningen att författningsförslaget inte behöver anmälas enligt EU:s tjänstedirektiv[8] och 2 § förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

3.1.3 Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen

Det aktuella förslaget medför ingen begränsning i det kommunala självstyret. Om en kommun eller region under kris skulle ansöka om godkännande av en produkt så blir det i rollen som ekonomisk aktör.

3.1.4 Regeringens medgivande

Elsäkerhetsverket gör bedömningen att författningsförslaget inte medför sådana effekter på kostnader för staten, kommuner eller regioner att regeringens medgivande krävs enligt 14 § förordning (2024:183) om konsekvensutredningar.

3.2 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

IMERA-förordningen kan tillämpas från och med den 29 maj 2026. Ändringar som införlivar krisföraranden bör träda i kraft så snart som möjligt eftersom medlemsstaterna ska ha antagit och offentliggjort de bestämmelser som är nödvändiga för att följa ändringsdirektivet senast den 29 maj 2026.

Tidpunkten för ikraftträdande bedöms som tidigast kunna vara den 15 januari 2027. Eftersom något krisläge i förordningens mening ännu inte

[7] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (kodifiering)
[8] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

inträffat bedöms företagen ha tillräckligt med tid för att anpassa sin verksamhet utifrån de nya bestämmelserna även om ändringen träder i kraft inom kort tid.

Information om de ändrade föreskrifterna kommer att publiceras på Elsäkerhetsverkets webbplats samt i myndighetens nyhetsbrev. De aktuella ändringarna bedöms inte vara av sådant intresse att ytterligare informationsinsatser är nödvändiga.

4 Effekter för kommuner och regioner

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon påverkan på staten, regionerna eller kommunerna i normalläget.

I händelse av kris på den inre marknaden, får staten en ny uppgift för att bedöma överensstämmelse av krisprodukter genom EU:s lagstiftningspaket för Internal Market Emergency and Resilience Act (IMERA), och de ändringar som följer av lagstiftningspaket.

De regler som föreslås för att införliva Artikel 7 i ändringsdirektivet genom ändringar i ELSÄK-FS 2016:2 bedöms inte få några sådana effekter för kommuner eller regioner som avses i 8 § konsekvensutredningsförordningen.

5 Företag

5.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma inom samt storleken på företagen

De som direkt berörs av regleringen är de ekonomiska aktörer som tillverkar, importerar eller säljer sådana produkter som omfattas av ATEX-direktivet.

Dessa aktörer är:

• tillverkare (och i förekommande fall tillverkarens representanter)

• importörer,

• och distributörer

av elektrisk utrustning för explosionsfarlig omgivning, elektriska skyddssystem, samt elektriska säkerhets- och regleranordningar (inkl. komponenter).

5.1.1 Berörda företag

Elsäkerhetsverket bedömer att det är färre än 200 företag i Sverige som tillhandahåller elektrisk utrustning som omfattas av ATEX-regelverket.

Enligt Elsäkerhetsverkets bedömning finns upp till tio företag som anger att de tillverkar ATEX-klassade produkter och upp till 150 importörer och distributörer. Eftersom det inte finns en specifik SNI-kod för tillverkning av ATEX-utrustning är en närmare uppskattning svår att göra.

Sverige har ett (1) företag som är i anmält organ avseende ATEX-direktivet.

5.1.2 Så här berörs företagen av regleringen

Elsäkerhetsverket bedömer att författningsförslaget inte har någon påverkan på företag i normalläget. I händelse av kris på den inre marknaden innebär förslaget vissa lättnader för företag och möjlighet att fortsätta släppa ut och tillhandahålla ATEX-produkter på marknaden. Det alternativa bedömningsförfarandet kan minska produktionsstopp, bidra till bättre hanterade leveranskedjor och därmed leda till mindre djupa fall i produktion och sysselsättning vid ett kristillstånd.

De ekonomiska aktörer som har behov att använda sig av det alternativa bedömningsförfarandet riskerar en längre process innan de kan sätta sina produkter på marknaden, vilket kan fördröja generering av intäkter. Det alternativa bedömningsförfarandet möjliggör dock att produkter fortsatt kan

sättas på marknaden vilket är en förutsättning för att överhuvudtaget generera intäkter. För de ekonomiska aktörer som i normalläget anlitar anmälda organ kan bestämmelserna alltså påverka den tid det tar innan en produkt kan sättas på marknaden och generera intäkter, antingen genom att processen förkortas eller förlängs.

Anmälda organ kan beröras genom en ändrad volym på orderingång. Bedömning av överensstämmelse enligt normalförfarandet kan dock fortsatt göras vid en krissituation. Att anlita ett anmält organ, för att göra bedömning av överensstämmelse kan vara en mer kostnads- och tidseffektiv process än att tillverkaren tillämpar krisförfarandet genom att på eget ansvar intygar att den berörda produkten uppfyller alla tillämpliga grundläggande hälso- och säkerhetskrav, och får ett godkännande från tillsynsmyndigheten.

5.2 Beskrivning av tidsåtgång och kostnader med anledning av regleringen

Eftersom bestämmelsernas tillämplighet förutsätter en krissituation, är det i dagsläget omöjligt att med säkerhet förutspå vilken kris som kommer att uppstå eller vilka varor som kommer bedömas som krisnödvändiga. Enligt vad som beskrivits ovan är det därför svårt att dra en definitiv slutsats om ytterligare vilka ekonomiska konsekvenser som föreslagen ändring kan medföra. De övergripande ekonomiska effekterna bedöms emellertid vara begränsade. Det är i huvudsak de administrativa kostnaderna som kan tänkas ge vissa ekonomiska effekter.

5.3 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

När det gäller produktsäkerhet och de produktdirektiv som omfattas av nya metoden (New approach) för produktlagstiftning inom EU gäller generellt att kostnaden i kronor för att kunna tillverka eller importera en produkt som uppfyller kraven är samma storleksordning oavsett hur stort företaget är. Det missgynnar typiskt sett små företag när kostnaderna fördelas på ett mindre antal tillverkade/importerade enheter. De föreslagna ändringarna innebär dock förenklingar för att de aktuella produkterna snabbare och med förenklade procedurer ska kunna komma ut på marknaden.

För de ekonomiska aktörerna bedöms det inte bli någon större konkurrensmässig effekt. Föreslagen ändring utgör en del i ledet av genomförandet av ett EU-direktiv och följer direktivets lydelse och avsedda effekt.

5.4 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Bestämmelserna kan få konsekvenser i form av att tillverkare behöver ändra rutiner för tillverkningskontroll. Tillverkare och övriga ekonomiska aktörer kan också få ökade administrativa kostnader kopplade till säkerställande av regelefterlevnad.

5.5 Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Föreslagen ändring utgör en del i ledet av genomförandet av ett EU-direktiv. Bestämmelsernas formulering följer direktivets lydelse och avsedda effekt. De föreslagna ändringarna innehåller inga bestämmelser som särskilt riktar sig till små företag, men i många avseenden innebär förenklingar för att de aktuella produkterna snabbare och med förenklade procedurer ska kunna komma ut på marknaden. Mot denna bakgrund bedöms att ingen särskild hänsyn kan eller behöver tas till små och medelstora företag vid utformningen av reglerna.

5.6 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas.

Vid framtagandet av denna konsekvensutredning är det inte möjligt att ange någon specifik tidpunkt för när förslagets konsekvenser kan utvärderas, eftersom denna tidpunkt är beroende av när en eventuell framtida kris inträffar.

6 Samråd

6.1 Samråd inför föreslagna författningsändringar

Elsäkerhetsverkets föreskriftsarbete sker i nära samarbete med Arbetsmiljöverket i syfte att ELSÄK-FS 2016:2 ska ha god tillämpbarhet i relation till de regler som Arbetsmiljöverket ger ut som omfattar icke-elektriska utrustningar för explosionsfarlig miljö (f.n. AFS 2023:7) och *Arbetsmiljöverkets föreskrifter om godkännande av krisnödvändiga varor* som omfattas av ett pågående remissförfarande (DNR 2026/049256).

Elsäkerhetsverket har deltagit i ett nätverk tillsammans med Arbetsmiljöverket, Kemikalieinspektionen, Myndigheten för civilt försvar, Post- och Telestyrelsen, Boverket och Swedac. Dessa myndigheter utarbetar också föreskrifter som genomför direktivet om krisförfarandena för krisnödvändiga varor. Elsäkerhetsverkets föreskrifter omfattar endast elektrisk utrustning. Ambitionen är att myndigheternas föreskrifter ska utformas på liknande sätt.

Förslaget till ändrade föreskrifter kommer att skickas på remiss till Regelrådet och berörda myndigheter, företag och organisationer.

Alla som vill har också möjlighet att lämna synpunkter på förslaget, som kommer att publiceras på Elsäkerhetsverkets webbplats.

7 Ikraftträdande

Föreskrifterna planeras träda ikraft den 15 januari 2027.

8 Kontaktpersoner

För frågor om förslaget till nya föreskrifter och konsekvensutredningen, kontakta verksjurist Adam Hedbom på telefon 010-168 05 44 eller e-post adam.hedbom@elsakerhetsverket.se.

Det går också bra att kontakta Elsäkerhetsverket per post. Myndighetens postadress är Box 4, 681 21 Kristinehamn.